

zmiana treści 16.05.2005 mi

poprzedni nr N: 896/1598

28

GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Inspektor Pomorskiej Armii Krajowej

szkoleniowej Armii Krajowej

ul. Żelazna 3, tel. 0046 50 22 186

www.zawacka.pl

REGON: 870502736

KRS: 0000 41692

1090 1506 0000 0000 5002 0244

opr. DPK. 198

córka
Boruta Halina
Nakło n. Wokcis

Bydgoszcz
AK "AK"

16.12.1966
++

Sokol Franciszek
ps. „Czapla”, „Dziadek”

N: 896/1598 Pom

IS ZAWARTOŚCI TECZKI — Sokol Franciszek
J: M: 896/1598 Pom.
Bydgoszcz A.K.; „A.K.”

I/1. Relacja k. 30, 1-3

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację k. 1s. 1

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne... —

IV. Korespondencja —

.....

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 7

VI. Fotografia - dwadzieścia ikonografii

I/Relacja: Brzesimski Franciszek:

1. - Biogram Franciszka Sokota opracowany przez Brzesimskiego Antoniego (masz. 2 egz.) k. 2 s. 1-2

- B. Musiat - biogram Franciszka Sokota, mpis.

k. 1 s. 3

MATERIAŁY DO BIOGRAMU - S-032 "Stodoła" Obw. Wyrzysk

SOKOŁ Franciszek ps. "Czapla" - "Dziadek" M -

ur. 19 o8 1896 r. Cmola pow. ~~Kakubuszyca~~ Kolbuszowa, woj. lwowskie
syn Marcina i Marii z d. Kołacz
zm. 16 ~~XX~~ 1966r. w Nakle n/Not

Żołnierz Legionów - bierze udział w wojnie w roku 1920. Za dobrą służbę i waleczność awansowany do stopnia wachmistrza.

W latach przed 1939r. prowadzi sklep w Nakle n/Not.

W wojnie obronnej 1939r. bierze udział w obronie Modlina. Po powrocie do domu pracuje w cukrowni Nakło n/Not. Od roku 1940 pracuje w Łęgnowie k/Bydgoszczy w f-ce dynamitu. Wiosną 1943r. zostaje zaprzysiężony przez por. Marka Szymonowicza ps. "Marek" do Armii Krajowej, przyjmując ps. "Czapla". Zostaje skierowany do prac konspiracyjnych na terenie Obw. S-032 "Stodoła" pow. Wyrzysk. Zostaje żołnierzem drużyny dywersyjnej pod d-ctwem plut.re. Jana Bednarka. Wobec groźby dekonspiracji przechodzi wiosną 1944r. do oddziału partyzanckiego A.K. "Swierki" i zostaje z-cą d-cy plut. Oddziału Kadrowego. Bierze udział we wszystkich akcjach Plutonu. 19 stycznia 1945r. oddział zostaje rozwiązany. Franciszek Sokół "Czapla" - "Dziadek" wraca do Nakła n/Not.

Nie ujawnia się. Działa dalej w podziemiu i prowadzi taką działalność jak: rozpowszechnianie ulotek antypaństwowych w okresie referendum, wyborów do sejmu, gromadzenie broni, szkolenie nieujawnionych żołnierzy A.K.

Organizuje grupę Sokoła, do której zwerbował dla dalszej działalności 7-miu b. żołnierzy A.K.

Za działalność dywersyjną zostaje w dniu 2 o7 1947r. aresztowany przez UB oraz wszyscy członkowie jego grupy.

Wyrokiem Wojskowego Sadu Rejonowego w Bydgoszczy w dniu 13 o8 1947r.

Franc. Sokół "Czapla" - "Dziadek" zostaje skazany na 12 lat więzienia.

Karę odbywa w Bydgoszczy, Wronkach, Potulicach i ponownie we Wronkach.

Zwolniony po siedmiu latach, wraca do domu 15 o4 1954r. Po zwolnieniu pracuje w Zakładach Mięsnych w Nakle n/Not.

Zmarł 16 grudnia 1966r.

Żyje jego córka Halina Boruta, która ubiega się o członkostwo członka nadzwyczajnego Sw.Zw.Żołn. A.K. Koło Teren. w Nakle n/Not.

Ofc. Berezinski Rutemir, Krak'

MATERIAŁY DO BIOGRAMU - S-032 "Stodoła" Obw. Wyrzysk

SOKOŁ Franciszek ps. "Czapla" - "Dziadek" M -

ur. 19 08 1896 r. Cmola pow. ~~Kukuszyca~~ Kolbuszowa, woj. lwowskie
syn Marcina i Marii z d. Kołacz
zm. 16 ~~12~~ 1966r. w Nakle n/Not

Żołnierz Legionów - bierze udział w wojnie w roku 1920. Za dobrą służbę i waleczność awansowany do stopnia wachmistrza.

W latach przed 1939r. prowadzi sklep w Nakle n/Not.

W wojnie obronnej 1939r. bierze udział w obronie Modlina. Po powrocie do domu pracuje w cukrowni Nakło n/Not. Od roku 1940 pracuje w Łęgnowie k/Bydgoszczy w f-ce dynamitu. Wiosną 1943r. zostaje zaprzysiężony przez por. Marka Szymonowicza ps. "Marek" do Armii Krajowej, przyjmując ps. "Czapla". Zostaje skierowany do prac konspiracyjnych na terenie Obw. S-032 "Stodoła" pow. Wyrzysk. Zostaje żołnierzem drużyny dywersyjnej

✓ pod d-ctwem plut.re. Jana Bednarka. Wobec groźby dekonspiracji przechodzi wiosną 1944r. do oddziału partyzanckiego A.K. "Swierki" i zostaje z-cą d-cy plut. Oddziału Kadrowego. Bierze udział we wszystkich akcjach Plutonu. 19 stycznia 1945r. oddział zostaje rozwiązany. Franciszek Sokół "Czapla"- "Dziadek" wraca do Nakła n/Not.

Nie ujawnia się. Działa dalej w podziemiu i prowadzi taką działalność jak: rozpowszechnianie ulotek antypaństwowych w okresie referendum, wyborów do sejmu, gromadzenie broni, szkolenie nieujawnionych żołnierzy A.K.

Organizuje grupę Sokoła, do której zwerbował dla dalszej działalności 7-miu b.żołnierzy A.K.

Za działalność dywersyjną zostaje w dniu 2 07 1947r. aresztowany przez UB oraz wszyscy członkowie jego grupy.

Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy w dniu 13 08 1947r. Franc. Sokół "Czapla"- "Dziadek" zostaje skazany na 12 lat więzienia.

Karę odbywa w Bydgoszczy, Wronkach, Potulicach i ponownie we Wronkach.

Zwolniony po siedmiu latach, wraca do domu 15 04 1954r. Po zwolnieniu pracuje w Zakładach Mięsnych w Nakle n/Not.

Zmarł 16 grudnia 1966r.

Żyje jego córka Halina Boruta, która ubiega się o członkostwo członka nadzwyczajnego Sw.Zw.Żoźn. A.K. Koło Teren. w Nakle n/Not.

opr. Kozłowski Stanisław "Kub"

3

Sokół Franciszek ps. "Czapla" i "Dziadek" /1896-1966/ partyzant oddz. AK "Swierki".

Ur. 19.VIII.1896 r. w Cmoli, pow.Kolbuszowa, s.Marcina i Marii z d.Kołaczk. Żołnierz Legionów i WP, brał udział w wojnie 1920 r., awansowany do stopnia wachmistrza. Do 1939 r. prowadził sklep w Nakle (n. Notecią.)

We wrześniu 1939 r. brał udział w obronie Modlina. Po powrocie do Nakła, pracował w cukrowni. W 1940 r. skierowany do pracy w DAG w Łęgnowie k. Bydgoszczy. ^{Tau} Wiosną 1943 r. został zaprzysiężony do służby w AK przez Henryka Szymanowicza ps. "Marek", ~~oficera II oddz.~~ ^{H19} KoO AK Pom. Przybrał ps. "Czapla" i otrzymał przydział służbowy do druż. dywers. w obw. AK Wyrzysk, dowodzonej przez plut. rez. Jana Bednarka. Wobec groźby dekonspiracji wiosną 1944 r. przeszedł do oddz. partyz. "Swierki" i został z-cą d-cy plutonu. ~~19.I.1945 r. od-~~ ^{H19} dział został rozwiązany.

Po zakończeniu wojny nie ujawnił się i nadal prowadził działalność konspiracyjną rozpowszechniając ulotki podczas referendum i wyborów do Sejmu, gromadząc broń i szkoląc niujawnionych żołnierzy AK. Zorganizował grupę "Sokoła", do której zwerbował 7 b. żołnierzy AK. 2.VII.1947 r. został aresztowany przez UB wraz z członkami swojej grupy. Wyrokiem WSR w Bydgoszczy z dn. 13.VIII.1947 r. skazany na 12 lat więzienia. Karę odbywał w Bydgoszczy, Wronkach i Potulicach. Zwolniony 15.IV.1954 r., wrócił do Nakła, gdzie pracował w Zakładach Mięsnych. Zmarł 16.XII.1966 r.

AP AK T.

T. IV.

* B. Musiał

II. Materiały uzupełniające relacje - Brzeskiński
Franciszek!

- Biogram Franciszka Sotola opracowany przez
Andrzeja Brzezińskiego [w:] Słownik biograficzny
konspiracji pomorskiej 1939-1945, cz. 1. Tomi 2002, kros

k. 13.1

Sokół Franciszek ps. „Czapla”, „Dziadek” (1896–1966), partyzant oddz. AK „Świerki”

Ur. 19 VIII 1896 r. w Cmoli, pow. Kolbuszowa; syn Marcina i Marii z d. Kołacz. Żołnierz Legionów i WP, uczestniczył w wojnie 1920 r., awansowany do stopnia wachmistrza. Do 1939 r. prowadził sklep w Nakle.

We wrześniu 1939 r. brał udział w obronie Modlina. Po powrocie do Nakła pracował w cukrowni. W 1940 r. został skierowany do pracy w DAG w Łęgnowie k. Bydgoszczy. Tam wiosną 1943 r. został zaprzysiężony do służby w AK przez Henryka Szymanowicza ps. „Marek”. Przybrał ps. „Czapla” i otrzymał przydział służbowy do drużyny dywersyjnej Obw. AK Wyrzysk, dowodzonej przez plut. Jana Bednarka. Wobec groźby dekonspiracji wiosną 1944 r. przeszedł do oddz. partyzanckiego AK „Świerki” i został zcą dcy plutonu.

Po zakończeniu wojny nie ujawnił się, zorganizował grupę „Sokoła”, do której zwerbował 7 byłych żołnierzy AK i zajął się samoobroną przed gwałtami i rabunkiem mienia ze strony żołnierzy AR. Nadal prowadził działalność konspiracyjną rozpowszechniając ulotki podczas referendum i wyborów do sejmu, gromadząc broń i szkoląc nieujawnionych żołnierzy AK. 2 VII 1947 r. został aresztowany przez UB wraz z członkami swojej grupy. Wyrokiem WSR w Bydgoszczy z dn. 13 VIII 1947 r. skazany na 12 lat więzienia. Karę odbywał w Bydgoszczy, Wronkach i Potulicach. Zwolniony 15 IV 1954 r., wrócił do Nakła, gdzie pracował w zakładach mięsnych. Zmarł 16 XII 1966 r.

Mat. własne autora (w tym rel. córki F. Sokoła); *AK na Pomorzu...*

Antoni Brzeziński

Słownik biograficzny konspiracji pomorskiej
1838-1945, część 1, Tom II 2002

T: N: 896/1598 Som.

Bydgoszcz

Sokoł Franciszek

V. Party informacyjne

K. 7

Sokoł Franciszek
ps. "Czapla", "Triadek"

Wypiszk
A 1/1

Wiosną 1944 zaprzysięgi do A 1
Lytora Feliksa ps. "Czarny"

zob. T. M: 1396/2279 Pom. Lytor
F. 2. 1/1 i " (Imp. Budy.)

M. 101

Sokoł F.

Wypisy²
PK

ps. "Czapla-Dziadek"

W związku z jego aresztowaniem
został aresztowany w kwietniu 1947 r.
przez UB w Szubinie Wp्रेसz
Pawel.

zob. T: M: 1154/1934 Pom. 2. T/1. 3. 1
Wp्रेसz Pawel (imp. Bydgosz.)
K. 103

Sokoł Franciszek
ps. "Szapka"
"Dziadek"

Wypysk
AK 3

zaprosz się do AK wiosną 1944
Kumikowskiego Stefana ps. "Michel"

zob. Kumikowski Stefan M: 1431/2316 Ben
z. I/n (Bydgos.), z. II

1/8.VII'08

a

Sokoł (im. n.)

Wypisy 4
AK

ps. "Triadek"

"Spalony" żołnierz AK lej. Walto -
- potem part. w oddz. Aleksandra
Bruskiego ps. "Grab".

zob. Musiał B., Ruch oporu w
pow. naryjskim, s. 25, opm 24 Bibl. F.

415.1101

BYDGOSZCZ

ZWZ-AK

5

SOKÓŁ FRANCISZEK ps. CZAPLA

1. ŻOŁNIERZ WOJNY POLSKO-BOLSZEWICKIEJ 1920 R.
2. WACHMISTRZ, D-CA 3 KOMPANII OBWODU ZWZ-DAG
3. ZAGROŻONY ARESZT. PRZESZEDŁ DO ZGRUP PART. AK „ŚWIERKI” W BORACH TUCHOLSKICH,

4. SZYMANOWICZ, „KONSPIRACJA I SABOTAŻ...” (w) KONSPIRACJA I SABOTAŻ... b.m.i.d.w. s. 40, 45

RAZEM '95

m 2.

KYRZYSK
AK 6

SOKOŁ FRANCISZEK c.d.

Nazwał je "Lingotem", zdarzał na terenie
Nakła i w Nolewie i w okolicy, do grupy należeli:
F. Zyjas, K. Banterak, A. Rydy, T. Salski,
S. Kunkowski, S. Mańkiewicz, Ca. Ra. Jaszak.
Arrestowano b. w. rozprawy, ułotki.
na rozprawie w trybie doradczym skazali
F. Sokoła na 12 lat więzienia.

AK na Pomorzu, s. 276-277

a

HK 7

Bydgoszcz

SOKOŁ Franciszek

ps "Krepla", "Dziadek"

Urodz. 19 VIII 1896 r. w Cmiele, par. Dobbussowa
za IIpnysięwoy wosceg 1943r. przykiaz do
drugiej dywersyjnej Czo. HK Wyszak, porucznik
oddz. partyzancki HK "Sieraka"

Wob. Stowick, wojac. Jozef Paw. t. 1, s. 191
Fundacja Archiwum Sowiolskie HK
Jozefu, 1994 r.

u. Rew. 2001

córka Boruta Halina
Nockło n/M.
opr. Brzeziński Antoni

M-896/1598

Bydgoszcz

⁺⁺
16.12.66

Sokol Franciszek

ps. „Czapla” „Dziadek”

r. TCH 98

Sokół Franciszek ps. „Czapla”; „białek”

ZESKANOWANE

